17. İSRA SÛRESİ

Mekke'de, hicretten bir yıl önce indiri lmiştir. Sûrenin ilk ayetinde, Hz. Peyga mber'in miracının ilk kısmı, yani Mekke'den Kudüs'e yaptığı mûcize yolculuk anlatıldığından, "gece yürüyüşü" anlamına gelen "İsrâ" adını almıştır. Diğer bir adı da "Beni İsrail" olan sûre, 111 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imin adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

I. O yüceler yücesi Allah ki, mûcizelerinden bir kısmını kendisine göstermek üzere, bir gece kulunu Mekke'deki Mescid-i Haram'danalıp, bereketlerle kuşattığı Peygamberler diyarı Kudüs'teki

Mescid-i Aksa'ya götürd ü. Böylece, bugüne kadar elden ele taşınan tevhid sancağını devralan Son Elçi, yeryüzünde kendisini bekleyen çetin mücâdeleye hazırlanmak üzere, Rabb'inin huzurunda muhteşem mücizelere şahit oldu ve tüm insanlığı aydınlatacak mesajlarla yeniden aranıza döndü.

Hiç kuşkusuz O, her şeyi **işiten,** her şeyi **gören** mutlak kudret sahibi**dir.**

- 2. Nitekim Biz, bir zamanlar Mûsâ'ya Tevrat adındaki kutsal Kitabı vermiş ve onu, İsrail Oğulları'n a doğru yolu gösteren bir rehber kılmıştık. Ve o kitap aracılığıyla, onlara şöyle emretmiştik: "Sakın kendinize, Benden başka bir yardımcı, hayatınıza yön verecek bir efendi, bir koruyucu edinmeyin!"
- 3. "Ey Nûh'la beraber gemide taşıdığımız insanların soyundan gelenler! Siz de çağınızın tufanlarından, toplumsal bunalımlardan, zulüm ve haksızlıklardan kurtulup dünya ve âhiret saâdetine

ulaşmak istiyorsanız, kendinize atanız Nûh'u örnek almalısınız. Çünkü o, gerçekten Rabb'ine çok şükreden bir kuldu."

- 4. Ve o kitapta, İsrail Oğulları'n a uyarı amacıyla, ileride meydana gelecek şu olayları bildirmiştik: "Muhakkak ki siz, yeryüzünde iki defa geniş çapta bozgunculuk çıkaracak; sahip olduğunuz güç ve servetle şımarıp küstahlaşarak aşırı derecede taşkınlıklar yapacaksınız. Fakat yaptığınız her bozgunculuğun ardından, büyük bir felâketle yüz yüze geleceksiniz:
- 5. B u çıkaracağınız fesat ve bozgunlardan ilkinin cezalandırılma zamanı gelince, güçlü kuvvetli ve acımasız kullarımızı üstünüze salacağız; öyle ki, bunlar, ülkenizi tamamen işgal edip hepinizi kılıçtan geçirecekler, hattâ evlerinizin arasında yakalayıp öldürecekleri bir Yahudi arayacakları. Şüphesiz bu, gerçekleşmesi kaçınılmaz bir vaaddir.

- 6. Derken, nihâyet aklınız başınıza gelecek ve tövbe edip yeniden Allah'ın kitabına sarılacaksınız. Biz de, düşmanlarınıza karşı yeniden toparlanmanızı ve onlara bir kez daha üstün gelmenizi sağlayacağız; hem mal ve oğullarla —yani ekonomik, toplumsal, siyâsî ve askerî güç bakımından— sizi destekleyecek, hem de genç ve dinamik bir nesil bahşederek sayınızı çoğaltacağız. Dolayısıyla:
- 7. Eğer iyilik yaparsanız, aslında kendinize iyilik etmiş olursunuz; kötülük yaptığınız takdirde de, yine ancak kendinize kötülük etmiş olursunuz.

Fakat bir süre sonra, bu öğütleri unutacak ve ikinci kez geniş çaplı bir azgınlığa girişeceksiniz. Böylece, ikinci vaadin gerçekleşme zamanı gelince, yine sizi cezalandırmak için, onurunuzu ayaklar altına alarak yüzünüzü karartacak, daha önceki işgal kuvvetlerinin girdikleri gibi yine Kudüs'e, Mescid-i Aksa'ya girip tüm kutsal değerlerinizi çiğneyecek ve ele

geçirdikleri her şeyi tamamen kırıp geçirecek güçlü ve acımasız düşmanlar salacağız üzerinize.

Fakat her şeye rağmen, yine de tövbe edip kurtulmak için geç kalmış sayılmazsınız:

8. Eğer Son Elçiye iman ederseniz, Rabb'inizin size acıyıp merhamet etmesini umabilirsiniz. Fakat inkâr ve azgınlığa geri dönerseniz, Biz de sizi cezalandırm aya geri döneriz! Gerçekten biz, cehennemi kâfirlere bir zindan yapmışızdır!

Fakat bu zindandan kurtuluş yolunu da göstermekteyiz:

- 9. Hiç kuşkusuz bu Kur'an, insanlığı en güzel, en doğru yola iletir ve gösterdiği yolda yürüyer ek güzel davranışlar ortaya k oyan müminlere, kendilerini büyük bir mükâfâtın beklediğini müjdeler.
 - 10. Ve gerek sözleri, gerek davranışlarıyla öte

dünyanın varlığını inkâr edenlere, kendileri için can yakıcı bir azap hazırladığımızı bildirerek onları uyarır.

Hal böyleyken:

- II. İnsanoğlu, Allah'tan güzel şeyler istercesine, kötülükleri isteyip durur. Çünkü insanoğlu, pek acelecidir. Peşin olan şeylere düşkündür. Bu yüzden, âhireti dünyada yaşamak ister; kendisini bekleyen mükâfâtı önemsemeden, o acıklı azâbı hiç hesaba katmadan, felâketle sonuçlanacak dileklerde bulunur. Kötülükle karşılaşacağını bildiği hâlde, kendisine hâkim olamayıp Rabb'ine isyan eder. İlâhî tehditlerin doğruluğunun ispatı için mûcizeler, kerâmetler gösterilmesini bekler. Oysa evrendeki şu mükemmel düzen, Allah'ın varlığını, birliğini, adâlet, kudret, hikmet ve merhametini açıkça ortaya koyan birer mûcize değil mi? Nitekim:
- 12. Biz geceyi ve gündüzü, kudretimizi gözler önüne seren apaçık birer delil, birer alâmet

kıldık ve Ay, yıldızlar ve karanlığı gecenin, Güneş ve aydınlığı ise gündüzün işareti yaptık; derken, gecenin alâmetini yani karanlığı silip yerine aydınlatıcı bir hayat kaynağı olan Güneş'i ve aydınlığı gündüzün alâmeti kıldık ki, onun sayesinde Rabb'inizin lütuf ve nîmetlerini arayıp bulasınız. Ayrıca, gök cisimlerinin belli yörüngelerde sistematik olarak hareket etmelerini sağladık ki, günlerin, ayların, mevsiml erin ve yılların sayısını belirleyesiniz ve zamanı ölçüp takvim hesapları yapmasını öğrenebilesiniz. İşte **Biz,** insanoğlunu hakîkate ulaştıracak her şeyi, böyle açıkça ortaya koyduk.

13. Biz her insanın cennet veya cehennemle noktalanan kaderini, onun kendi boynuna bağladık. Dolayısıyla her insan, yaptığı tercihlerle, kendi yazgısını bizzat kendisi belirler, sonucundan da yalnızca kendisi sorumludur. İşte bu yüzden, Mahşer Günü onun karşısına, dünyada yapmış olduğu her şeyin bir bir kaydedildiği ve önünde açılmış olarak bulacağı bir kitap çıkaracağız. Ve o gün ona:

- 14. "Oku bakalım, tercih ve eylemlerinle yazmış olduğun kitabını; bugün kendi hesabını görmek için, bizzat kendi vicdanın yeter sana!" denilecek. Demek ki:
- 15. Her kim iyiliği, güzelliği tercih ederek doğru yola yönelirse, ancak kendi iyiliği için yönelmiş olur ve her kim de kötülüğü, çirkinliği tercih ederek doğru yoldan saparsa, o da ancak kendi zararına sapmış olur. Dolayısıyla, hiç kimse bir başkasının günahını taşımayacaktır. Ve biz, iyinin-kötünün ne olduğunu açıkça ortaya koyan bir Peygamber veya onun görevini aynen yüklenen bir dâvetçi göndermedikçe, insanlar a azap edecek değiliz!

Elçi gönderir göndermez de, öyle alelacele helâk etmeyiz.

16. Biz bir ülkeyi helâk etmek istediğimiz zaman, oranın ileri gelen lider ve yönetici**l e r i n e** gönderdiğimiz Elçi ve Kitap

aracılığıyla, zulüm ve haksızlıktan vazgeçip ilâhî yasalara itaat etmelerini emrederiz fakat onlar buna rağmen orada günah işlem eye ısrarla devam ederler ve halk da onları desteklerse, işte o zaman azâbı hak ederler; biz de onları en ağır biçimde cezalandırıp yok ederiz.

- 17. Nitekim, Nûh'tan sonra gelip geçmiş nice medeniyetleri, nice toplulukları böyle helâk ettik. Kullarının işlediği günahları haber alan ve her şeyi gören bir şâhit olarak, Rabb'in yeter! Şimdi:
- 18. Her kim yalnızca şu gelip geçici olan dünyanın zevk ve arzularını istiyorsa, bu dünyada dilediğimiz kimseye, diled iğimiz kadar nîmeti peşin olarak hemen veririz; öyle ki, hepsi çalışmasının karşılığını tam olarak alır fakat sonunda, ona cehennemi ebedî yurt yaparız; alçaltılmış ve Allah'ın rahmetinden kovulmuş bir hâlde oraya girer!
 - 19. Ve kim de âhireti n sonsuz nîmet ve

mutluluğunu arzu eder ve Allah'a ve ayetlerine iman etmiş olarak, onu kazanmak için gereken çabayı gösterirse, işte onlar da, çalışmalarının karşılığını tam olarak göreceklerdir! Dünya için çalışanlara dünyalıkları verilirken, âhiret için çalışanlar dünya nîmetlerinden mahrum kalacak zannedilmesin:

- 20. Dünyayı isteyen o azgınlara da, âhireti isteyen ş u fedâkâr insanlara da, hepsine Rabb'inin nîmetlerinden bol bol vermekteyiz. Çünkü Rabb'inin lütuf ve ihsânı, kullarından esirgenmiş değildir.
- 21. Bak, insanları servet, güç, zeka ve yetenek bakımından nasıl da birbirlerinden üstün kıldık fakat bu gelip geçici nîmetleri elde etme uğruna âhireti terk etme! Çünkü âhiret, makâm olarak bunlardan çok daha yüce olduğu gibi, fazîlet bakımından da çok daha üstündür. O hâlde ey insanoğlu, bu yüce makâma ulaşmak istiyorsan, şu hikmet dolu öğütleri iyi dinle:

- 22. Sakın Allah ile beraber, başka varlıkları tanrı edinme; yoksa kınanmış ve yapayalnız bir hâlde kendi başına oturup kalırsın!
- 23. Rabb'in, yalnızca kendisine kulluk etmenizi ve ana babanıza iyi davranmanızı emrediyor. O nlardan biri yâhut her ikisi sana sığınır da senin yanında ihtiyarlık çağına erişirlerse, onlara karşı son derece saygılı davran, hizmet ve hürmetlerine dikkat et; değil kötü bir söz söylemek, onlara "öf!" bile deme, hele onları sakın azarlama, tam tersine, onlara saygı ve sevgi dolu, gönül alıcı tatlı sözler söyle.
- 24. Onlara, en içten şefkat ve alçak gönüllülük duygularıyla kol kanat ger ve "Ey Rabb'im, onlar beni çocukluğumda nasıl büyütüp yetiştirdilerse, sen de onlara öylece merhamet et!" diye onlar için duâ et.
- 25. Ey insanlar, bu öğütlere içtenlikle uyun! Unutmayın ki Rabb'iniz, içinizden geçenleri sizden daha iyi bilir. Geçmiş hayatınız günahlarla

dolu olsa bile, **eğer** tövbe eder de, bundan böyle dürüst ve erdemli birer insan olursanız, hiç kuşkusuz Allah, tövbe edip hakka yönelenlerin günahlarını bağışlayacaktır. Bunun için:

- 26. Ey insanoğlu! Akrabaya, yoksull ara ve yolda kalmışlara hakları olan zekât ve sadakalarını ver fakat Allah'ın yasakladığı yerlere harcama yaparak, veya kendini ve aileni başkalarına muhtaç bırakacak şekilde malını dağıtarak büsbütün de saçıp savurma.
- 27. Çünkü servetlerini, zamanlarını, güç, imkân ve yeteneklerini böyle boş yere saçıp savuranlar, şeytanın kardeşi olmuşlardır. Doğrusu şeytan, Rabb'ine karşı çok nankördür.
- 28. Eğer sen de ihtiyaç içinde olur da, Rabb'inden umduğun bir yardımı, bir rahmeti beklediğin için onlara şimdilik bir şey veremeyecek durumda olursan, hiç

değilse gönül alıcı, tatlı sözler söyle onlara. Ve harcama yaparken, ölçülü ve dengeli davranmayı unutma:

- 29. N e öyle ellerini boynuna kelepçeyle bağlamış gibi cimri ol, ne de keseyi sonuna kadar açan bir savurgan; yoksa ya cimriliğinden dolayı kınanmış bir hâlde, ya da savurganlığından dolayı pişmanlık ve üzüntü içerisinde oturup kalırsın.
- 30. Hiç kuşkusuz Rabb'in, dilediğinin rızkını genişletir, dilediğine ölçülü ve idâreli verir. Dolayısıyla, sahip olduğu nîmetlerden dolayı hiç kimsenin bir başkasına üstünlük taslamaya hakkı yoktur. Elbette O, kullarının neye muhtaç oldu klarını bilmekte, onların her hâlini görmektedir. O hâlde, rızık kazanma kaygısıyla başkalarının hakkına göz dikmeyin. Hele hele:
- 31. Yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin! Ne kız çocuklarını diri diri toprağa

gömen eski Arap putperestleri gibi, ne de başka yollarla çocuklarınıza kıymayın! Bu çocuklar sizin rızkınıza ortak olacaklar diye korkmayın; unutmayın ki, onları da, sizi de besleyen Biziz. Dikkat edin: Onları öldürmek, gerçekten çok büyük bir suçtur ve cezası, cehennemdir!

- 32. Ve ister evli, ister bekar olun, evlilik dışı cinsel ilişkilerden uzak durun! Değil zina yapmak, zinaya yaklaşmayın bile! Toplumu eğit erek ve gerekirse caydırıcı cezalar vererek, gayri meşrû ilişkileri önleyin! Evliliği kolaylaştırarak gençleri buna özendirin. Böylece, zin aya götüren bütün yoları kapayın. Çünkü zina, sağlıklı bir toplumun temel yapıtaşı olan aile kurumunu yıkarak onu içten içe çökerten çok çirkin bir davranıştır, toplumun çözülüp dağılmasına yol açarak onu uçuruma sürükleyen pek çirkin bir yoldur!
- 33. Ayrıca, haklı bir gerekçeye dayanmaksızın, Allah'ın kutsal kıldığı cana kıymayın! Her kim haksız yere öldürülürse, onun meşrû mirasçılarına, kâtilin kısas edilerek

öldürülmesini isteme veya kendilerine kan diyetinin ödenmesi konusunda (2. Bakara: 178) hukûkî bir yetki tanımışızdır; o hâlde onlar, kâtilin öldürülmesini yeterli görmeyip, başkalarını da öldürmeye kalkarak öldürme konusunda sınırı aşmasınlar, çü nkü kendilerine, haklarını alabilmeleri için Allah tarafın dan yardım edilmiştir.

- 34. Yasal olarak korumanız altında bulunan yetimler ergenlik çağına ulaşıncaya dek, onların mal varlığına, ancak onu en âdil ve en güzel biçimde değerlendirmek amacıyla yaklaşabilirsiniz, çarçur etmek amacıyla değil. Onlara ait malı, yatırıma dönüştürüp, onlar adına değerlendirebilirsiniz. Fakat gerekli yaş ve olgunluğa ulaştıklarında, onlara mallarını geri vermek zorundasınız. Bir de, verdiğiniz her sözü yerine getirin; çünkü verilen sözlerden, Hesap Gününde mutlaka sorguya çekileceksiniz!
 - 35. Ticârî, hukûkî, ahlâkî ve benzeri konularda

bir şey ölçtüğünüz zaman, ölçüyü tam tutun, tarttığınız şeyi doğru teraziyle tartın ve hayatınızın her alanında, doğruluk ve adâleti kendinize temel ilke edinin! İşte bu, sizin için hem daha hayırlıdır, hem de sonuç itibariyle daha güzeldir. Çünkü adalet ve dürüstlüğün egemen olduğu bir toplum, dünyada güven ve huzuru, âhirette de cennet nîmetlerini elde eder.

- 36. Hakkında yeterli bilgin olmayan ve doğruluğunu tam olarak araştırmadığın bir şeyin ardından körü körüne gitme! Ne olursa olsun, sağlam ve inandırıcı delillere dayanmadan, hiçbir konuda kesin yargıda bulunma, hiç kimseyi asılsız söylentilere dayanarak suçlama! Çünkü araştırma yapıp gerçeği öğrenmen için Allah'ın sana bağışladığı kulak, göz ve gönül; bunların hepsi bu yaptığından sorumludur.
- **37.** Allah'ın sana bahşettiği zenginlik, kuvvet, güzellik, zeka gibi nîmetlerle şımarıp da, **yeryüzünde kibirli kibirli yürüme; çünkü**

sen, aslında o kadar âciz bir varlıksın ki, ne yerleri yırtıp parçalayabilirsin, ne de boyca dağlara erişebilirsin!

- 38. İşte ey insanoğlu; yirmi ikinci ayetten bu yana, bir çok emirler, yasaklar ve hikmetli öğütler dinled i n . Bütün bu sayılanların kötü ve yasaklanmış olanları, Rabb'inin katında asla hoş görülmeyen çirkin davranışlardır.
- 39. İşte ey Muhammed, bütün bunlar, Rabb'inin sana vahiy yoluyla bildirdiği hikmet dolu sözlerden bir demet tir. Ve bütün bu öğütlerin aslı ve esası şudur:

Ey insanoğlu! Sakın Allah ile beraber başka varlıkları tanrı edinme; yoksa kınanmış ve Allah'ın rahmetinden kovulmuş bir hâlde cehenneme atılırsın!

Bunun için Rabb'inizi, O'nun yüceliğine yaraşır sıfatlarla anın; O'na oğullar, kı zlar yakıştırarak, "hükmüne boyun eğilmeyen âciz bir tanrı" inancı oluşturmayın:

- 40. Ey müşrikler! Sizler kız çocuğuna sahip olmaktan utanç duyuyor, ama melekl erin "Allah'ın kızları" olduğunu iddia ediyors un u z! Demek Rabb'iniz, erkek çocukları size lâyık gördü de, kendisine meleklerden kız çocuklar edindi, öyle mi? Doğrusu siz, gerçekten büyük bir gazaba sebep olan çirkin sözler söylüyorsunuz!
- 41. Oysa Biz bu Kur'an'da, Allah'ın varlığını, birliğini; acziyet ve noksanlık ifâde edebilecek bütün sıfatlardan uzak, insan hayalinin ulaşabileceği her türlü tasavvurun üstünde ve ötesinde yüceler yücesi bir Yaratıcı olduğunu; hikmet, kudret ve adâletten yoksun bir tanrı inancının, insanoğlunu dünyada da, âhirette de felâketlere sürükleyeceğini farklı yerlerde, farklı örneklerle ve tüm boyutlarıyl a açıkça ortaya koyduk ki, bu ayetl e r i düşünüp aydınlansınlar. Fakat bunca öğütler, zâlimlerin nefretlerini körüklemekten ve isyanlarını artırmaktan başka bir katkı sağlamadı.

- 42. Ama sen bikmadan, usanmadan uyarmaya devam ederek de ki: "Eğer onların iddia ettikleri gibi, O'nunla beraber başka tanrılar var olsaydı, o zaman elbette Arş'ın Sahibi ve Evrenin Mutlak Hükümranı olan Allah'ın katına ulaşıp O'na üstün gelmek ve evrenin tek hâkimi olmak için bir sebep, bir yol bulmaya çalışırlardı. Değilse onlar da Allah'a hakkıyla kul olmaya uğraşırlar ve O'nun yanında daha değerli olmak için yarışırlardı. Çünkü Tanrı, ke ndisinden daha yüce, daha kudretli hiçbir şey olmayan varlık demektir. Dolayısıyla, Allah'tan başka tanrı olduğu iddia edilen varlıklar, her şeye kadir olmadan tanrı olamazlardı; her şeye kadir olmak için de Allah'tan daha üstün olmaları gerekirdi ki, en ahmak müşrik bile. bu sözde tanrıların Allah'tan üstün olamayacağını kabul eder. O hâlde:
- 43. Allah birdir ve O'ndan başka tanrı yoktur; O, inkârcıların düşünce ve anlayışlarının bozukluğundan kaynaklanan şirkin her şeklinden ve her türünden münezzehtir; onların bâtıl iddialarından uzaktır; yücelik ve

azametinde sınırsızdır!

44. Yedi kat gök, yer ve bunların içindeki her şey, O'nu n varlığını, birliğini, sınırsız kudret ve yüceliğini, hikmet ve bilgisini haykırarak tesbih etmektedir; varlıklar âleminde O'nu övgüyle anmayan hiçbir şey yoktur! Ne var ki, siz onların bu haykırışlarını işitem ez, tesbihlerini tam olarak anlayamazsınız.

Gel gör ki; ağaçlar, taşlar, kuşlar Rabb'ini tesbih ederken, insanoğlu O'na başkaldırıyor! Eğer bu isyankârlar, hâlâ Allah'ın nîmetlerinden yararlanıyor ve derhal cezaya çarptırılmıyorlarsa, bunun bir tek sebebi var: **Hiç kuşkusuz Allah,** kullarına karşı **çok şefkatli, çok bağışlayıcıdır.**

45. Ey Müslüman! Adâlet, doğruluk ve erdemlilik gibi ahlâkî değerleri hiçe sayan, dolayısıyla öte dünyanın varlığına inanmak istemeyen inatçı, kibirli ve önyargılı kimselere Kur'an okuduğun zaman, seninle, âhirete inanmayan bu insanların arasına, gözle

görülmeyen mânevî **bir perde çekeriz.** Şöyle ki:

- 46. İnsanın özüne yerleştirdiğimiz yasalar gereğince, **onların kalplerine**, anlamalarına engel kılıflar geçirir, kulaklarına da onu duymalarına engel ağırlıklar koyarız. İşte bu yüzden, Kur'an okuma esnasında, ne zaman Rabb'inden eşi ve ortağı olmayan bir tek ilâh olarak söz etsen, taptıkları ilâhların sahte olduğunun anlaşılacağı, buna bağlı olarak şeytânî düzenlerinin yıkılacağını bildikler i n d e n , **ürkerek** sırtlarını dönüp giderler. Sonra da, güya açığını yakalayıp sana karşı koz olarak kullanmak için, seni Kur'an okurken gizli gizli dinlerler:
- 47. Biz müşriklerin, seni dinledikleri zaman ne amaçla dinlediklerini ve kendi aralarında gizli gizli konuşurlarken o zâlimlerin, Kur'an'dan etkilenen insanlara, "Siz ancak büyülenmiş bir adamın peşinden gidiyorsunuz!" dediklerini gâyet iyi

- biliyoruz. Sana "büyülenmiş" diyorlardı; çü nkü okuduğun Kur'an'dan etkileniyor, vicdanları sarsıp derinden etkileyen bu sözlerin beşer kaynaklı olmadığını, olamayacağını hissediyorlardı. Öyleyse Muhammed, "insanüstü" bir güce dayan arak konuşuyordu ve onlara göre bu güç, sihi rden başka bir şey değildi.
- 48. Ey Muhammed! Bak; zâlimler, ge rçeği çarpıtmak için senin hakkında kimi zaman büyücü, kimi zaman büyülenmiş, bazan zeki bir düzenbaz, bazan deli, bazan da şâir diyerek nasıl saçma ve anlamsız örnekler getirdiler de doğru yoldan iyice saptılar; bu bakış açısıyla, bir daha da doğru yola gelemezler!
- 49. İnkarcılar, "Biz mezarda çürüyüp kemik ve toz yığını hâline geldikten sonra mı, sahiden bu hale geldikten sonra mı yeni bir yaratılışla diriltilecekmişiz?" dediler.
- **50.** Ey Müslüman! Onlara **de ki:** "Kemik ve un ufak olmuş cansız bedende, hiç olmazsa bir

insanlık kokusu ve hayatı çağrıştıran özellikler, canlı organizmalar var. Değil kemik veya toz, öldükten sonra ister taş olun, isterse demir!"

51. "Yâhut diriltilmesini imkânsız gördüğünüz bir başka varlık; ne olursanız olun, mutlaka diriltilip hesaba çekileceksiniz!"

Buna karşılık, "İyi de, bizi kim tekrar hayata döndürecek?" diye soracaklar. De ki: "Sizi kim yoktan var ettiyse, O!" Bu sefer, sana inanmadıklarını göstermek için başlarını sağa sola sallayarak, "Peki, ne zamanmış o?" diyecekler. De ki: "Umarım ki, pek yakında! Öyle bir Günde ki:"

- 52. "O gün sizi huzuruna çağırınca, derhal O'nu övgüyle yücelterek emrine uyup mezarlarınızdan fırlayacak ve yargılanmak üzere huzuruna çıkacaksınız; işte o zaman, dünyada çok kısa bir süre kaldığınızı hissedeceksiniz!"
 - 53. Ey Muhammed! Bu inkârcıları hak dine dâvet

edecek olan mümin kullarıma söyle; onlarla konuşurken, gönül incitmeden, kaba ve kırıcı davranmadan, en güzel şekilde konuşsunlar. Çünkü şeytan, kalplere kin ve nefret tohumları ekerek aralarına fesat sokmak ve böylece onları öfkelendirip birbirine düşürmek için her an fırsat kollamaktadır. Doğrusu şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.

O hâlde, ey iman edenler! Cennetin yalnızca sizlere özgü olduğu ve karşınızdakinin cehenneme gireceği yolunda ifâdeler kullanarak, —üstelik bu sizin üzerinize vazife değilken— şeytanın eline koz vermeyin. Unutmayın ki:

54. Sizin Allah katındaki derecenizi ve neye lâyık olduğunuzu en iyi bilen, yalnızca Rabb'inizdir; dilerse günahlarınızı bağışlayıp size merhamet eder, dilerse günahlarınız sebebiyle sizi cezalandırır. O hâlde size düşen, kimin cennetlik, kimin cehennemlik olduğunu belirlemek değil, hakîkati olanca açıklığıyla tebliğ etmektir. Öyle ya, Biz seni bile, ey Muhammed,

insanların âkıbeti konusunda hüküm vererek onlara vekil olasın da, tüm sorumluluklarını üstlenesin diye göndermiş değiliz.

- 55. Hiç kuşkusuz Rabb'in, göklerde ve yerde olan bütün varlıkları her yönüyle ve en mükemmel şekilde bilmektedir. O, sonsuz ilim ve hikmeti uyarınca, insanlar arasından dilediğini seçip elçi olarak görevlendirir. Doğrusu Biz, Peygamberlerin bir kısmını diğerlerinden üstün kılmışızdır. Kimilerini görsel mücizelerle, kimilerini de hikmet dolu kitaplarla destekleyip yücelttik. Nitekim, Davud'a da Zebur'u vermiştik. Ve işte sana da ey Muhammed, Kur'an gibi eşsiz bir mücize gönderdik.
- 56. Ey Müslüman! Allah'tan başka kendilerine el açıp medet umulacak bir makâma yücelterek Allah'a ortak koşanlara de ki: "Allah'tan başka birer tanrı olduklarını iddia ettiğiniz varlıkları o sahte ilâhlarınızı çağırın bakalım; çağırın da, duânıza cevap verebilecekler miymiş görün: Onlar, si zden ne bir zararı kaldırabilirler,

ne de onu kendi üzerlerine alabilir veya başka bir yöne **çevirebilirler!**

- 57. Onların yalvarıp ilâhlaştırdıkları bu seçkin kulların bizzat kendileri, hattâ içlerinden Allah'a en yakın olanları bile, Rablerine ulaşıp O'nun rızasını kazanabilmek için; iman, ibâdet, kulluk gibi çeşitli araçlar, sebepler ve vesîleler arayıp dururlar; O'nun rahmetini ümit eder, azâbından korkarlar. Çünkü Rabb'inin azâbı gerçekten korkunçtur! Ve bu azap, geçmişte olduğu gibi, gelecekte de zâlimleri hedef almaya devam edecektir:
- 58. Kıyâmet Gününden önce, azgınlıklarından dolayı büyük bir âfet göndererek helâk etmediğimiz, ya da savaş, kıtlık, salgın hastalık gibi şiddetli bir azapla cezalandırmadığımız hiçbir ülke yoktur ve bundan sonra da olmayacaktır. Bu hüküm, varlık kanunlarının kaydedildiği kitapta evrensel bir yasa olarak yazılmıştır. Eğer "Allah neden insanları imana getirmek için gökten mûcizeler

göndermiyor?" diyorsanız, şunu iyi bilin ki:

- 59. İnkârcıların keyfî olarak istedikleri mûcizeleri göndermeyişimizin tek sebebi, daha önceki toplumların bu tür mûcizeleri gözleriyle gördükleri hâlde **onları** yalanlamış ve daha sonrakilerin de aynı şekilde yalan layacak **olmalarıdır.** Dolayısıyla, çağdaş kâfirlerin —öyle iddia ettikleri gibi— mûcize görünce iman edivereceklerini sanmayın. Nitekim, bir zamanlar Semud halkına apaçık bir mûcize olarak yarılan bir kayadan çıkan o meşhur deveyi vermiştik fakat ona azgınca saldırarak kendilerine zulmetmişlerdi! O hâlde, inkârcılar ne kadar isteseler de, artık onlar istedi diye böyle mûcizeler göndermeyeceğiz. Çünkü Biz mûcizeleri, insanları zorla imana getirmek veya toplumları helâk etmek için değil, ancak korkutup uyarmak amacıyla göndeririz. İşte bunun için, büyük mûcizeyi, Kur'an'ı gönderdik:
- **60. Hani** Peygamberliğinin ilk yıllarında **sana,** "Korkma ey Muhammed, zâlimler Allah'ın nurunu

asla söndüremeyecektir; çünkü **Rabb'in,** sonsuz ilim ve kudretiyle tüm **insanları çepeçevre kuşatmıştır!'' demiş** ve İslâm'ın zaferini sana daha o günlerde müjdelemiş**tik.** Fakat kâfirler, bunu alay konusu yapmışlardı.

Gerek sana Miraç gecesinde gösterdiğimiz o büyük mûcizeleri ve muhteşem görüntüleri, gereks e Kur'an'da sözü edilen (37. Saffat: 62-66, 44. Duhan: 43-46 ve 56. Vakıa: 51-53) o lânetlenmiş ağacı, sırf ikiyüzlü insanların maskelerinin düşmesi ve gerçek müminlerin ortaya çıkması için bir sınama aracı kılmıştık. İşte Biz, inkârcıların cehennemde zehirli zakkum ağacından yiyeceğini haber vermekle, aslında onları korkutup uyarıyoruz fakat bunca uyarılar, hakkı inkâra şartlandıkları için onların sadece azgınlığını artırıyor.

Nitekim müşrikler, Miraç olayını duyar duymaz inkâr etmişlerdi. Oysa Biz, gerçeğin bilgisini senin gibi doğru ve güvenilir bir insandan öğrenmeleri ve ondan ders alıp doğru yolu bulmaları için sana

miraçta böyle mûcizeler göstermiştik fakat onlar seninle alay ettiler.

- 61. Hani bir zaman meleklere, "Tüm insanlığın temsilcisi olarak karşınızda duran Âdem'e secde edin, yani görevinizin ona doğru olduğunu bilin ve bunu kabul ed erek, önünde saygıyla eğilin!" demiştik; bunun üzerine, İblîs hariç, hepsi Âdem'e secde etmişlerdi. Meleklerin arasında yaşayan ve esasen bir cin olan İblis ise, kibirlenerek emrimize karşı gelmiş ve "Şukokuşmuş balçıktan yarattığın aşağılık yaratığa mı secde edecekmişim?" demişti.
- 62. Ve eklemişti: "Benden ü stün tuttuğun şu değersiz insana bak! Onun nesi var ki, benden üstün olacakmış! Eğer Diriliş Gününe kadar bana mühlet verirsen, yemin ederim ki, onun soyundan gelenleri —pek azı hariç—egemenliğim altına alacağım!"

Allah dileseydi, İblîs'i oracıkta yok ederek işini bitirebilirdi. Fakat sonsuz ilim ve hikmeti

gereğince, insanoğlunun çetin bir sınavdan geçirerek, İblîs'e istediği süreyi verdi:

- 63. Allah, "Madem öyle," dedi, "Haydi, Kıyâmet Gününe kadar onları kötülüğe çağırmak üzere, haydi hemen çık git! Ancak şunu da bil ki, içlerinden her kim sana uyarsa, işlediğiniz günahların tam karşılığı olmak üzere, hepinizin cezası cehennem olacaktır!"
- 64. "Haydi git; onlardan gücünün yettiğini, yüreklerde çınlayan **sesinle yoldan çıkar; gerek** yaya, gerek atlı, bütün ordularınla dört bir yandan yürü üzerlerine; haram kazancı teşvik ederek mallarına ve senin istediğin amaçlar doğrultusunda eğitilip yetişmelerini sağlayarak cocuklarına ortak ol ve "Dürüstlük karın doyurmaz, çalmazsan aç kalırsın!" "Sını rsız zevk ve eğlence içinde hayatı doyasıya yaşamak varken; doğruluk, fedâkârlık gibi safsatalarla ne diye keyfini bozacaksın?" "Allah nasıl olsa affeder!" gibi türlü vaadlerle oyala onları! Doğrusu şu ki; şeytanın onlara verdiği sözler, sonu felâketle

bitecek bir aldatmacadan başka bir şey değildir!"

65. "Ama ey İblîs, şunu da bil ki, Benim gösterdiğim yolda yürüyen ve sadece Bana güvenen kullarımın üzerinde senin hiçbir egemenliğin, zorlayıcı gücün olmayacaktır.

Evet, her konuda güvenilir bir vekil olarak, Rabb'in onlara yeter!"

Öyleyse, ey insan! Ezelî düşmanını tanımalı ve onun sinsi tuzaklarına karşı uyanık olmalısın! İşte, ona karşı girişeceğin amansız mücâdelede sana yol gösterecek, imanını güçlendirecek açıklama ve uyarılar:

66. Rabb'iniz öyle lütufkâr bir yaratıcıdır ki, lütuf ve bereketlerinden nasibinizi arayıp bulasınız diye, gerekli bütün imkân ve şartları hazırlayarak sizin için denizde gemileri yürütüyor. Gerçe kten de O, size karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.

- düştü mü, o ana kadar Allah'tan başka yalvarıp yakardığınız bütün o uydurma ilâhlar sizi yüzüstü bırakarak kaybolur gider, yani hepsinin bâtıl ve asılsız olduğu gün gibi ortaya çıkar. Fakat Allah sizi kurtarıp sağ salim karaya çıkarınca, ettiğiniz duâları, verdiğiniz sözleri unutur, hemen yüz çevirirsiniz. Bak, Rabb'ini tanımayan insan ne kadar da nankördür!
- 68. Peki, karaya çıkınca her şey bitiyor mu? O'nun sizi, kendinizi güvende sandığınız karada korkunç bir depremle yerin dibine geçirmeyeceğinden, ya da üz eriniz e taşlar savuran bir kasırga göndermeyeceğinden emîn misiniz? Sakın emîn olmayın! Çünkü Allah öyle bir belâ verir ki, sonra kendinize bir koruyucu bulamazsınız!
- 69. Ya da, sizi bir şekilde tekrar denize döndürerek, üzerinize şiddetli bir fırtına göndermeyeceğinden ve böylece, nankörlüğünüzden dolayı sizi boğup balıklara

yem yapmayacağından emîn misiniz? Öyle ki, o zaman bizden bunun hesabını soracak bir yardımcı da bulamazsınız kendinize. Oysa insan, en üstün ahlâka ulaşabilecek yeteneklerle donatılmış bir hâlde yaratılmıştı:

- 70. Andolsun Biz, Âdemoğlunu bir çok meziyetlerle donatarak öteki bütün canlılardan, hattâ meleklerden bile üstün konuma getirdik; o n a havada, karada ve denizde yolculuk yapma imkân ve yeteneğini bahşettik; onu tertemiz nîmetlerle rızıklandırdık ve yarattığımız varlıkların pek çoğundan üstün kıldık. O hâlde, bütün bunlara rağmen, insanın Allah'tan başkalarına kulluk etmesi, nankörlük ve cehâletin doruk noktası değil midir? Ve böyle bir nankörlüğün cezası, Hesap Gününde hüsrana uğramaktan başka ne olabilir?
- 71. O gün, her topluluğu dünyada iken peşinden gittiği, desteklediği önderleriyle birlikte hesap vermek üzere huzurumuza çağıracağız. İşte o an, amel defteri sağ eline

verilen bahtiyâr müminler, kendilerine cenneti müjdeleyen bu defterlerini sevinç içerisinde okuyacaklar ve o büyük mahkemede, hiç kimseye zerre kadar haksızlık yapılmayacak. Çünkü her insan, ancak ne yapmışsa onu görecek:

- 72. Her kim bu dünyada, hakîkat karşısında kalp gözü kör olarak yaşamış ise, işte o, âhirette de ilâhî nîmetler karşısında kör olacak; hem de doğru yoldan daha da sapmış bir hâlde! İşte bunlar, kendi körlükleri ye tmezmiş gibi, sizleri de cehâlet karanlıklarına sürüklemek isterler. Örneğin, ilâhlarını öven birkaç ayet "uydurduğun" takdirde Müslüman olacaklarını söyleyerek, güya uzlaşma teklif ederler:
- 73. Ey Muhammed! Bu inkârcıl a r, sana vahyettiğimiz Kur'an haricinde birtakım sözler uydurup Bize yakıştırman ve o sözleri Allah'ın ayetleriymiş gibi insanlara okuman için az kalsın seni kandırarak, gönderdiğimiz bu Kur'an'dan saptıracaklardı! Ve dediklerini

yapmış olsaydın, o zaman seni kendilerine en yakın dost edineceklerdi.

- 74. Eğer seni çelik gibi bir iman ve kararlılık ile desteklememiş olsaydık, ner edeyse onlara —az da olsa— eğilim gösterecektin.
- 75. Şâyet —iyi niyetlerle bile olsa— böyle bir şey yapmış olsaydın, o zaman sana hem hayatında, hem de ölümünden sonra kat kat a z a p tattıracaktık ve seni elimizden kurtaracak bir yardımcı da bulamayacaktın kendine!

Ama Allah'ın lütfu sayesinde, zerre k adar taviz vermedin onlara. Bunun üzerine kâfirler, başka yöntemlere başvurdular:

76. Onlar, neredeyse seni yurdundan çıkarıp sürmek üzereler fakat sen Medîne'ye hicret ettikten sonra, onlar da Mekke'de pek fazla kalamayacaklar. Nitekim Peygamberi yurdundan çıkaranlar, hicretten iki yıl sonra Bedir savaşında yenilgiye uğradılar ve bi rçokları o

savaşta öldürüldü. Sekiz yıl sonra da, Mekke tamamen Müslümanların eline geçti.

77. Senden önce gönderdiğim i z diğer Elçiler için de öteden beri uygulaya geldiğimiz bir yasadır bu; nitekim, onları yurtlarından sürmek isteyenler ya helâk edilerek, ya düşman istilasına uğrayarak, ya da Peygamberin takipçileri tarafından yenilgiye uğratılarak cezalandırılmışlardı. Bugün de böyledir bu, yarın da böyle olacaktır: Çünkü Bizim yasalarımızda, kıyâmete kadar bir aksaklık, bir değişiklik göremezsin.

İşte, ey hak yolunun yolcusu! Bu ilâhî yasaların senin toplumunda da tecellî etmesi için, Rabb'inle gönül bağını sürekli canlı tutmalı; gereken dikkat ve özeni göstererek namazını eda etmelisin:

78. Güneşin batıya doğru kaymasından, gecenin kararmasına kadar geçen süre içinde öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarını güzelce kıl; şafak vakti Kur'an okumayı da asla

- ihmal etme! Gerçekten gönüllerin ilâhî esintilere en açık olduğu o şafak vakitlerinde kıldığınız sabah namazına, ve okunan Kur'an'a gece ve gündüz melekleri de katılırlar ve kıyamet günü, o namazı kılan müminlere şahitlik ederler.
- 79. Ve ey Muhammed gecenin bir vaktinde kalkıp, müminlerin önderi olman hasebiyle, sana özg ü ve yalnızca sana farz bir ibâdet olarak taheccüd namazı kıl; umulur ki Rabb'in seni, hem dünyada hem de âhirette, tüm yaratılmışların gıptayla bakacağı yüce bir makâma, Makâm-ı Mahmud'a erdirecektir.
- 80. Bunun için, Rabb'ine el açıp yalvararak de ki: "Ey yüce Rabb'im; gireceğim her yere esenlik ve doğruluk üzere girmemi, çıkacağım her yerden esenlik ve doğruluk üzere çıkmamı sağla ve bana katından, şirke, küfre, isyana ve zulme karşı mücâdelede müminleri destekleyen bir güç, bir yetki, bir kudret bağışla!"
 - 81. Ve küfrün karanlıklarını parçalayıp âlemleri

aydınlatan Kur'an'ın meydana getireceği devrimi şimdiden müjdeleyer e k de ki: "İşte nihâyet, mutlak ve değişmez gerçek olan hak geldi; yalan, kötülük, inkârcılık temeline dayanan bâtıl yıkılıp gitti; zaten bâtıl, er geç yok olmaya mahkûmdur!"

- 82. İşte bu amaçla Biz, inananlar için gönüllere şifâ ve rahmet olacak; zâlimlerinse yalnızca yıkılıp yok olmalarını hızlandır acak Kur'an ayetleri in i peyderpey göndermekteyiz. Kur'an'ın şifâ verici, yol gösterici hidâyetinden uzak kalan insanın ne hâle düşeceğini görmek ister misiniz?
- 83. İnsanoğluna katımızdan zenginlik, sağlık, güzellik, güç, zeka gibi bir nîmet verdik mi, bunları kendisine kimin verdiğini unutur, bu nîmetlerle şımarıp ayetlerimizden yüz çevirir ve kibirlenerek yan çizer; başına bir belâ gelince de, bunun bir imtihân olduğunu düşünmez, kendisini tamamen dağıtıp büsbütün ümitsizliğe düşer. O hâlde, ey Müslüman!

- 84. Kur'an'ın yol göstericiliği olmaksızın mutluluğa ulaşabileceklerini sanan gâfillere de ki: "Herk e s kendi içinden gelen eğilimlere, alışkanlıklara, ruh hâline göre bir yol çizer ve bunun en doğru yol olduğunu iddia eder; böylece her toplum, farklı bir inanç, ahlâk anlayışı ve dünya görüşü benimseyerek bu inanç doğrultusunda davranışlar geliştirir, kendi mizacına uygun tarzda hareket eder. Fakat herkes kendi mizacına uygun gelen yolu tutmakla, insanlığı kurtuluşa iletecek doğru yolu tutmuş sayılamaz. Cünkü içinizden kimlerin doğru yolu izlediğini en iyi bilen ve hangi yolun izlenmesi gerektiğine karar veren Rabb'inizdir." Ve bu yolu, Kur'an vasıtasıyla size bildirmiştir. Peki, Kur'an'ı Muhammed'e getiren kimdir? Ve bu vahiy nedir?
- 85. Ey Muhammed! Sana, vahiy meleği Cebrail'in mahiyetini ve vahiy olgusunu, yani Ruh'u soruyorlar. Onlara de ki: "Ruh, doğrudan doğruya Rabb'imin emrindedir ve ancak O'nun izniyle gelir. Fakat ins anın sınırlı aklı,

bunun mahiyetini tam olarak kavrayamaz. Çünkü size, pek az bilgi verilmiştir."

Bu vahiy olayı, tamamen Muhammed'in inisiyatifi dışında cereyan etmektedir.

- 86. Nitekim, ey Muhammed; eğer dileseydik, sana vahiy yoluyla bildirdiğimiz her şeyi geri alabilirdik ve o zaman sen, onun sana tekrar verilmesi için bize hesap soracak bir kimse de bulamazdın.
- 87. Ancak Rabb'inin sonsuz lütuf ve rahmeti sayesindedir ki, sana vahyettiği bu Kur'an'ı korudu ve sürekli kıldı. Doğrusu, O'nun sana bağışladığı lütuf ve ihsânı, gerçekten çok büyüktür.

Demek ki, bu Kur'an senin eserin değil, Allah'ın gönderdiği bir vahiydir

88. Ey Müslüman! Kur'an'ın bir insan tarafından uydurulduğunu iddia eden inkârcılara meydan okuyarak de ki: "Eğer bütün insanlar ve

cinler, ifâde güzelliğinde, ortaya koyduğu mükemmel hayat tarzında, belâgat ve fesâhatte Kur'an'la boy ölçüşebilecek, onun ayarında bir kitap meydana getirmek için bir araya gelseler, yine de onun bir be nzerini ortaya koyamazlar; her alanda uzman gruplar hâlinde güçlerini birleştirip birbirlerine yardım etseler bile!"

- 89. Bakın; Biz bu Kur'an'da, insanlara doğru yolu gösterecek bütün ibret verici, aydınlatıcı örnekleri ele alıp işledik; ne var ki, yine de insanların çoğu, inkârcı tavırlarında ısrarla diretiyor! Şöyle ki:
- 90. İnkârcılar, "Ey Muhammed!" diyorlar, "Sen bize Hz. Mûsâ gibi yerden pınarlar fışkırtmadıkça, sana asla inanmayacağız!"
- 91. "Yâhut senin hurmalıklardan, üzüm bağlarından mûcizevî bir bahçen olup da, aralarından şarıl şarıl ırmaklar akıtmadıkça;"

- 92. "Ya da iddia ettiğin gibi, bizi helâk etmek ü z e r e göğü parça parça üzerimize düşürmedikçe, yâhut Allah'ı ve melekleri senin Peygamberliğine şâhitlik etmeleri için, açıkça görebileceğimiz şekild e karşımıza getirmedikçe;"
- 93. "Yâhut altından yapılmış bir sarayın olmadıkça veya gözlerimizin önünde bir kuş gibi uçup göğe yükselmediğin sürece sana asla inanmayacağız! Gerçi göğe yükselmiş olsan bile, bize oradan, okuyacağımız ve doğrudan bize hitaben yazılmış bir kitap indirmedikçe, sırf göğe çıktın diye öyle hemencecik inanmayız sana!" Onlara cevabe n de ki: "Bu dediklerinizi yapabilecek, mükemmel niteliklere sahip olan, yalnızca Rabb'imdir. Oysa ben, hiçbir zaman Rab olduğumu iddia etmedim! Ben nihâyet, elçi olarak gönderilmiş fâni bir insandan başka neyim ki? Ben size, Allah tarafından olağanüstü yeteneklerle donatılmış olduğumu söylemedim ki! Neden benden böyle şeyler istiyorsunuz? Ben sadece, Allah'tan size bir

mesaj getirdiğimi söylüyorum. Eğer benim iddiamın doğruluğunu denetlemek istiyorsanız, i ş t e Kur'an, bir mûcize olarak karşınızda duruyor!"

- 94. Zaten öteden beri insanlara Allah tarafından doğru yolu gösteren bir elçi veya uyarıcı geldiğinde, onları bu apaçık hakîkate inanmaktan alıkoyan tek sebep, elçinin dürüstlüğünü hesaba katmadan ve mesajın içeriğini hiç düşünmeden, "Allah bula bula bizim gibi ölümlü bir insanı mı elçi olarak gönderdi?" demeleridir.
- 95. Peygamberin kendileri gibi bir insan olmasını yadırgayan o câhillere şu sözümüzü ileterek de ki: "Eğer yeryüzünde huzur ve güven içinde gezip dolaşanlar insan değil de melek olsaydı, o zaman onlara gökten elçi olarak elbette bir melek gönderirdik."
- **96.** Yine de inatla itiraza devam ederlerse, onlara son olarak de ki: "Benimle sizin aranızda

- şâhit olarak, Allah yeter; elbette O, kullarının her hâlini bilmekte, her davranışını görmektedir." O hâlde, kimin doğru yolda olduğu konusunda hüküm vermek için Allah'ın şâhitliğini esas almalı, doğrunun-eğrinin ölçüsünü yalnızca O'ndan, y a n i O'nun kitabından öğrenmelisiniz. Zira:
- 97. Allah kimi doğru yola iletirse, işte odur doğru yolda yürüyen; kimleri de saptırırsa, onlara Allah'tan başka yardım edecek bir dost bulamazsın. İşte onları, Hesap Gününde yüzüstü yere kapanmış bir şekilde kör, dilsiz ve sağır olarak huzurumuzda toplayacağız ve varacakları son durak cehennem olacak! Öyle bir cehennem ki, ateşi ne zaman yatışır gibi olsa, her defasında onu körükleyer ek, onlar için çılgın alevi yeniden ve yeniden canlandıracağız.
- 98. İşte, zâlimlerin cezası budur! Çünkü onlar, hem ayetlerimizi inkâr etmiş, hem de "Biz mezara girip kemik ve toz yığını hâline

geldikten sonra mı yeniden yaratılıp diriltileceğiz, öyle şey olmaz!" demek sûretiyle âhiretin varlığını, dolayısıyla Allah'ın adâletini inkâr etmişlerdi.

- 99. Peki onlar, gökleri ve yeri yoktan var eden Allah'ın, insanlar ölüp yok olduktan sonra onları aynı şekilde yeniden yaratabilecek güce sahip olduğunu ve bunun için kendilerine, gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan bir vade belirlemiş olduğunu akılları ile anlayıp görmezler mi? Elbette görürler; ne var ki zâlimler, kibir ve inatları yüzünden bir türlü inkârcılıktan vazgeçmeye yanaşmazlar!
- 100. Onlara de ki: "Bakın, Rabb'imin sonsuz lütuf ve rahmet hazineleri sizin elinizde olsaydı, harcanıp tükenir endiş esiyle onları sımsıkı elinizde tutar ve hiç kimseye bir şey vermezdiniz. İnsanoğlu, gerçekten de çok açgözlü ve çok cimridir!

Şimdi de, senden ısrarla mûcize isteyen kâfirlere şu ibret verici kıssayı anlat:

- 101. Hiç kuşkusuz Biz, Mûsâ'ya tam dokuz tane apaçık mûcize vermiştik fakat Firavun ve halkı, yine de inanmamışlardı (7. Ârâf: 133). İsterseniz sorun İsrail Oğulları'na, onlar da bunu doğrulayacaklardır: Hani Mûsâ, onlara bir Peygamber olarak gelip apaçık mûcizeler gösterince Firavun, "Ey Mûsâ!" demişti, "Bana öyle geliyor ki, sen büyü ile donanmış usta bir sihirbazsın."
- 102. Bunun üzerine Mûsâ, Ey Firavun!" dedi, "Bu mûcizeleri açık birer delil olarak sizlere gönderenin, göklerin ve yerin Rabb'inden başkası olmadığını sen de pekâlâ biliyorsun! Bana da öyle geliyor ki, sen bu anlamsız inâdı sürdürdüğün takdirde, helâk olup gideceksin!"
- 103. Derken Firavun, İsrail Oğulları'na karşı iyice azgınlaşarak onları topyekün imha etmek üzere yeryüzünden söküp atmaya kalkışınca,

Biz de onu ve bütün yandaşlarını Kızıldeniz'e batırıp **boğduk.**

104. Ve ardından İsrail Oğulları'na, "Kudüs'teki b u bereketli yurda güven içinde yerleşin!" dedik, "Ama unutmayın; kıyâmet kopup da âhiret vaadinin zamanı gelince, hepinizi bir araya toplayacak ve bütün yaptıklarınızın hesabını soracağız."

Ve işte, birçok Peygamber tar afından yüzyıllar öncesinden müjdelenen Son Elçi ve vahiy zincirinin son halkası ve zirvesi olan Kur'an geldi:

- 105. Biz onu hak ile, yanı mutlak hakîkati ortaya koymak üzere, belli bir hikmet doğrultusunda indirdik; nitekim o da, hiçbir değişikliğe, tahrifâta uğramadan, tam istediğimiz gibi hak ile indi senin kalbine ve böylece seni, ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.
- 106. Ve bu kitabı sûre sûre, ayet ayet bölümlere ayırdığımız bir Kur'an halinde

gönderdik ki, onu insanlara yavaş yavaş ve sindire sindire okuyarak insanları uyarasın ve bu amaçla onu, bir defada toplu olarak değil, yirmi üç yıl boyunca, azar azar ve aşama aşama indirdik.

- 107. O hâlde, ey Müslüman! Kur'an'dan yüz çeviren gâfillere de ki: "İster ona in anın, isterseniz inanmayın; inanmanız onun derecesini yükseltmez, inkârınız da ona bir eksiklik vermez; iman ederseniz faydası kendinize, inkâr ederseniz zararı yine kendinizedir! Fakat şunu iyi bilin ki; bu Kur'anı tanımadan önce kendilerine ilim verilmiş olan dürüst ve insaflı Yahudi ve Hıristiyanlara bu kitabın ayetleri okunduğu zaman, onu duyar duymaz derhal yüzüstü secdeye kapanırlar!
- 108. "Rabb'imizin şânı ne yücedir!" derler, "İşte, müjdelenen Son Elçi geldi ve Rabb'imizin vaadi nihâyet gerçekleşti!"
- 109. Ve Allah'ın ayetlerini dinledikçe, O'na karşı saygı ve duya rlıkları zirveye ulaşır,

gözyaşları içinde yeniden yüzüstü secdeye kapanmaktan kendilerini alamazlar!

110. Ey Müslüman! Farklı kültürlere, dillere, ırklara, renklere sahip tüm insanlığa evrensel İslâm inancını duyurmak ve Allah'ı hangi isim ve sıfatlarla anmak gerektiğini onlara öğretmek üzere de ki: "O'na ister "Allah" diye dua edin, ister "Rahmân" diye veya isterseniz bunlar dışında, "Rab, Kadîr, Azîz, Alîm, Hakîm... gibi O'na yaraşır başka güzel isimlerle dua edin; bunlardan hangisiyle duâ ederseniz edin fark etmez, çünkü yücelik ve güzellik ifâde eden bütün üstün nitelikler, bütün güzel isimler O'nundur." Yeter ki, O'na duâ ederken - özellikle de namaz kılarken— gösteriş veya saygısızlık ifâde edebilecek tavır ve davranışlardan uzak durun:

Bir de, namaz kılarken sesini çok yükseltme, çok fazla da kısma; bu ikisi arasında orta bir yol tut.

III. Ve Rab ve ilah olarak, A llah'ın birliğini tüm

insanlığa bir kez daha haykırarak de ki: "Bütün övgüler; çocuk edinmeyen, hükümranlığında eşi ve ortağı bulunmayan ve âcizlikten kaynaklanan bir sebeple yardımcıya, dosta ihtiyacı olmayan Allah'a aittir ve yalnızca O'na yaraşır!" İşte böylece, O'n u n sınırsız yüceliğini ve büyüklüğünü, gerek sözlerinle, gerek tavır ve davranışlarınla tüm dünyaya ilan et!

İşte size, bu gerçeği haykıran bir grup gencin örnek hayatı: